

Årsmelding 2008

Foto: Marte Lange Vik. Selje kloster, personaltur september 2008

VESTLANDSFORSKING

Vestlandsforskning er eit frittståande, oppdragsbasert forskingsinstitutt. Instituttet er organisert som stifting og vart etablert 6. mars 1985. Instituttet er lokalisert i [Sogndal](#), i Campus Fosshaugane. Instituttet har 30 tilsette og ein årsumsetnad på ca.24 mill kroner. Vestlandsforskning har eit nært samarbeid med Høgskulen i Sogn og Fjordane.

Grunnleggande ide

Vestlandsforskning er eit internasjonalt orientert forskingsinstitutt med regional forankring. Vår visjon er kunnskapsutvikling og kunnskapsdeling.

Verdigrunnlag

Vestlandsforskning skal utføre kritisk og uavhengig forskning. Openheit er ein føresetnad i vår kunnskapsutvikling og kunnskapsdeling. Høg kvalitet skal kjennemerke alle delar av vår verksemd.

Mål

Vestlandsforskning skal levere kunnskapsbidrag av høg kvalitet som bidreg til auka innsikt, nytenking og utvikling både i politikktutforming, forvaltning og verdiskaping. Vestlandsforskning skal delta i forskingsfronten nasjonalt og internasjonalt og vere ein aktiv aktør i utvikling på Vestlandet.

Oppdrag

Vestlandsforskning er eit oppdragsbasert institutt og utfører forskning og utviklingsarbeid på oppdrag for næringsliv, offentleg sektor, Norges Forskningsråd, EU og Det Europeiske Forskningsorganet (ERA). Oppdraga omfattar regionale, nasjonale og internasjonale prosjekt.

Kvalitetssikring

Kvalitetssikring skjer gjennom fagleg rettleiing og kontroll og ved eit eige internt system for kvalitetssikring av prosjektgjennomføringa.

Regionalt kunnskapsknutepunkt

Vestlandsforskning og Høgskulen i Sogn og Fjordane utgjør eit samla regionalt kunnskapsmiljø med om lag 230 fagstillingar. Tilsette ved Høgskulen deltek òg i Vestlandsforskning sine prosjekt.

Finansiering

Prosjektinntektene finansierer den ordinære drifta i Vestlandsforskning. Tilskot i form av grunnløyvingar frå Norges Forskningsråd og Sogn og Fjordane fylkeskommune blir nytta til fagleg utvikling, doktorgradsarbeid og kvalitetssikring. Ved etableringa i 1985 gjekk Sogn og Fjordane fylkeskommune, Kommunaldepartementet og 62 bankar, bedrifter, kommunar og organisasjonar i fylket inn med eit grunnfond på 4 mill. kroner.

Organisering

Vestlandsforskning blir leia av styret samansett av sju medlemmer. Sogn og Fjordane fylkeskommune vel fleirtalet av desse, Norges Forskningsråd oppnemner eitt medlem. Direktøren er dagleg leiar for instituttet. Forskningsområda er organiserte tematisk og leia av forskingsleiarar og administrative gruppeleiarar.

Årsmelding 2008 - Vestlandsforskning

Oppdrag

82 prosjekt var under arbeid i 2008. Oppdraga fordelte seg slik etter storleik (i tusen kroner):

Prosjekt storleik	Tal prosjekt	Del av omsetninga
0-100	16	3%
101-500	24	16%
501-2000	28	35%
>2001	14	46%

Mange av forskingsarbeida går over fleire år og blir utført i samarbeid med andre fagmiljø både i regionen, i landet elles og internasjonalt.

Omsetnad og finansiering

Omsetnaden i 2008 var på 24,5 mill. kroner. Grunnløyving frå forskingsrådet utgjorde 6,5% av inntektene, grunnløyving frå fylkeskommunen 3,3% av inntektene, medan 90,2% var oppdragsinntekter.

Oppdraga fordeler seg slik etter oppdragsgjevar/finansieringskjelde:

	2008	2007	2006	2005
EU/Utland	12%	19%	13%	16%
Forskningsråd	39%	34%	20%	31%
Kommune/fk.kom.	14%	19%	18%	19%
Statsforvaltninga	14%	12%	30%	13%
Næringsliv og org.	21%	16%	29%	21%

Oversikten viser omsetnad etter oppdragsgjevarar, men gir ikkje eit bilete av kva brukarar eller tema prosjekta er retta mot. EU-kommisjonen, forskingsråd og statsforvaltninga er oppdragsgjevarar for ei rekkje prosjekt retta mot næringslivet og kommunesektoren.

Kommunar og næringsliv

Næringslivet medverka i 20 av prosjekta ved instituttet i 2008. Verksemdene er frå ulike bransjar og i alle storleikar, frå einmannsbedrifter til dei største verksemdene i landet.

I 17 av prosjekta under arbeid i 2008 var kommunar frå alle deler av landet deltakarar på ulike vis. I nokre prosjekt er kommunane oppdragsgjevarar, i andre er dei kjelde for primærdata eller utprøvkommune.

Regionalt samarbeid

Det regionale samarbeidet vart ytterlegare styrka i 2008 ved kunnskapssamarbeid av ulike slag. Fylkesmannen, fylkeskommunen, Innovasjon Noreg, kommunane, NHO og enkeltbedrifter i næringslivet, LO, organisasjonar og Høgskulen i Sogn og Fjordane er viktige samarbeidspartar. Samarbeidet kan også vere med ei gruppe bedrifter som t.d. med hotellbedriftene i Sogn, samt at vi har kunnskapssamarbeid på tvers av private bedrifter og offentlege verksemdar. Forskningsprogram for fornybar energi vart etablert i 2008 og er døme på det siste, der HSF og VF samarbeider med Statkraft, SFE og andre energibedrifter i Sogn og Fjordane, samt Norges Forskningsråd, om å bygge kunnskap fornybar energi i energifylket Sogn og Fjordane. VRI programmet har karakter av partnerskap, der partane i arbeidslivet og enkeltbedrifter saman med forvaltning, verkemiddelapparat og forskingsmiljø samarbeider om forskning og innovasjon i regionen. Utviklingsavtalen mellom Sogn og Fjordane fylkeskommune, HSF og VF har som formål å utvikle forskingsprosjekt ved HSF og VF, utvikle doktorgrads- og professorkompetanse ved HSF og VF og bidra til fagleg utvikling ved HSF og VF gjennom internasjonalt arbeid og nettverksbygging.

Instituttet si rolle som regional utviklingsaktør og partner i innovasjonsarbeid går parallelt med rolla som tilbydar overfor regionale oppdragsgjevarar.

Internasjonalt samarbeid

Vestlandsforskning vektlegg internasjonalt arbeid. I 2008 var 13 av prosjekta eit samarbeid med forskarar i andre land i Europa. Desse prosjekta er gjerne større prosjekt som går over fleire år.

Vestlandsforskning var t.d. leading partner for det EU-finansierte prosjektet *Europe - China Cooperation in Green Electronics Production Research – ECGEPRO* (2006-2008). Prosjektet hadde deltakarar frå Shanghai University (China), Chalmers Technical University (Sweden), Loughborough University (UK), Conpart AS (Norway), ITR - Tele and Radio Research Institute, Warsaw (Poland) i tillegg til Vestlandsforskning. Arbeidet mobilisert sentrale aktørar og stimulerte til debatt om utvikling og fremming av miljøvennlege elektroniske produkt og produksjonsprosessar, samt styrka samarbeidet i forskning mellom Kina og Europa innan miljøvennleg elektronikk, sjå <http://www.ecgepro.eu/>

Forskarar frå instituttet heldt 13 foredrag på internasjonale konferansar/seminar i 6 land i 2008.

Publisering, formidling og informasjon

Forskarane har i 2008 bidrege med 6 artiklar med referee. Det vart gitt ut 9 VF-rapportar og 17 notat ved instituttet. Forskarane heldt til saman 87 foredrag, inkl. framlagde papers og foredrag utgitt i konferanserapportar. Forskarane har bidrege med 7 artiklar i bøker og tidsskrift. Vestlandsforskning har vore arrangør/medarrangør av 9 konferansar/seminar i 2008.

Publisering	2008	2007	2006
Artiklar/bøker med referee	6	11*	3*
VF publikasjonar	26	27	27
Foredrag/undervisning/paper	87	113	59
Artiklar i bøker/tidsskrift	7	17	9

* inkludert ei doktorgradsavhandling

Personale og kompetanseutvikling

Det vart utført ca. 24,6 årsverk ved instituttet i 2008. Ved utgangen av året hadde instituttet 32 tilsette, 28 forskarar (3 i permisjon ved årsskiftet) og 4 administrativt tilsette (1 i permisjon ved årsskiftet). Etterspurnaden etter kunnskapsutvikling på instituttet sine forskingsområde er stor og tal forskarårsverk aukar.

Tal forskarårsverk har auka med 50% siste 3 åra. Ved årsskiftet var det 24 forskarårsverk ved instituttet. Kjønnbalansen har blitt jamnare med 7 kvinnelege forskarar ved årsskiftet. Kvinner utgjer 29% av forskarstaben, ein auke frå 13% for tre år sidan. Det er eit mål å legge til rette for at ein kan kombinere forskarkarriere ved instituttet med familieliv på ein god måte. Traineesatsinga har vore vellukka og er vidareført i 2008. Prosjektinngangen for 2009 er god, og instituttet har framleis rekrutteringsbehov i 2009.

Det er gjennomført ei rekkje internprosjekt, seminar og andre aktivitetar som lekk i instituttet sitt eige utviklingsarbeid. Desse har både fagleg karakter og karakter av system- og instituttutvikling.

Stefan Gössling er frå juli 2008 professor. Ved utgangen av 2008 var det seks forskarar med hovudstilling ved instituttet med doktorgrad og fire som arbeider med doktorgrad. PhD Robert Engels og Professor Karl Georg Høyer er knytt til instituttet i bistillingar.

Vestlandsforskning hadde i 2008 to trainear. Erfaringane er gode og instituttet vidarefører traineeordninga. Vestlandsforskning ønskjer å legge til rette for at masterstudentar og PhD-studentar kan ha arbeidsplass ved instituttet.

Grøn bedrift

Som oppfølging av arbeidet med "Grøn bedrift" i 2007-2008, har ein prioriterte områda kantinedrift, kontordrift og reiseaktivitet. Når det gjeld kantinedrift, har ein gått over til økologiske produkt og lokalproduserte varer der det har vore tilgjengeleg frå vår faste leverandør eller direkte frå produsent. Kjeldesortering inkl våtorganisk avfall er gjennomført. Innan kontordrift er modul for tosidig utskrift på printer montert og scanner med direkte kopling til e-postsystem installert. Lite brukte abonnement er sagt opp og bevisstgjerjing om papirbruk har

Årsmelding 2008 - Vestlandsforskning

auka. Ved innkjøp av kontorrekvisita og inventar skal miljøvennlige produkt velgast, dvs produkt med svanemerke eller anna miljømerking. I ny IT-strategi som er under utarbeiding, er "grøn IT" eit tema.

Klimagassutslepp ved reising er den største miljøutfordringa for instituttet.

Oversikt – Flyreiser

		2008	2007
Tal reiser pr år	Utland	96	86
	Innland	328	207
Tal reiser pr årsverk pr år	Utland	3,9	4,0
	Innland	13,3	9,6
Flyreise km pr årsverk	Utland	4.537	8.094
	Innland	3.627	2.474

Skilnaden i tal reiser inn- og utland på dei ulike åra skuldast i nokon grad ulik metode.

I tillegg til fly, blir eigen bil og leigebil mykje brukt ved jobbreiser. Kurs i drivstoffeffektiv køyring er gjennomført for medarbeidarane i 2008 for å redusere utslepp frå bilkøyring, stipulert til 20% potensiell reduksjon i drivstofforbruk og klimagassutslepp.

Bruken av videokonferansar som erstatning for reiser ved Vestlandsforskning er aukande, men det er framleis muleg å auke bruken. Pågåande arbeid med å eliminere tekniske problem med kommunikasjon mellom utstyr frå ulike leverandørar er viktig for å auke bruken.

Vestlandsforskning skal vere synleg og tilgjengeleg for oppdragsgjevarar og samarbeidspartar. Når vi er lokaliserte i Sogndal, inneber dette mykje reising. Vi må leve med eit visst omfang av reising, men vi må unngå å reise unødvendig. Vestlandsforskning kompenserer for klimagassutslepp som følgjer av flyreisene medarbeidarane gjennomfører ved å kjøpe klimakvoter i gullstandardsertifiserte prosjekt gjennom FN's offisielle kvotesystem. For 2008 kjøpte Vestlandsforskning 80 CO₂ kvoter, som kompenserer for ca 43 tonn CO₂ ekvivalentar (CO₂, CH₄ og N₂O), korrigert for effekten av at klimagassar har ei sterkare effekt når dei blir slept ut i høgare luftlag i forhold til utslepp på bakken (RFI-indeksen).

Strategi 2007-2010

Vestlandsforskning rullerte i 2007 strategiane for utviklinga av instituttet dei næraste åra:

- Vidareutvikle ein tverrfagleg og internasjonal profil på våre forskingsområde
- Auke fagleg utviklingsaktivitet gjennom prioritering av publisering og doktorgradsarbeid
- Utvide forskingsaktiviteten mot nye bruksområde for kunnskapen vår
- Utvide til 25 forskarårsverk
- Utvikle ein robust organisasjon gjennom sterkare intern plattform og gjennom formalisert samarbeid med Høgskulen i Sogn og Fjordane og med andre universitet og forskingsinstitusjonar
- Sikre ei økonomisk solid og handlekraftig verksemd

Strategiane er konkretiserte og periodiserte og er styrande for årleg budsjettprioriteringar. Strategiplan 2007-2010 med grunnleggande ide og verdigrunnlag skal vere gjenkjenneleg i alle deler av verksemda.

STYRE OG LEIING

Styremedlemer

Knut M. Olsen, styreleiar
Hilde Buer, nestleiar
Berit Bringedal
Inger Johanne Sundby
Anne Kristin Hjelle Jordal
Per Morten Vigtel
Kyrre Groven

Varamedlemer

Reidar Sandal
Trude Brosvik
Yngve Hallen
Georg Arnestad
Karen Marie Hjelmæsæter
Ingjerd Skogseid
Inge Jan Henjesand

Dagleg leiing

Direktør Agnes Landstad
Kontorleiar Bjørg Haukereid

Miljøgruppa

Forskingsleiar Carlo Aall
Gruppeleiar Idun Anderssen Husabø

IT-gruppa

Forskingsleiar Ivar Petter Grøtten
Gruppeleiar Svein ØInes

PERSONALE

Otto Andersen, forskar
Eivind Brendehaug, forskar
Heather Broomfield, forskar - permisjon
Frida Ekstrøm, forskar frå 03.11.08
Robert Engels, bistilling
Agnes Brudvik Engeset, forskar frå 25.11.08
Guttorm Flatabø, forskingsassistent
Geoffrey Gilpin, forskar frå 01.09.08
Ole Inge Gjerald, forskar frå 01.09.08
Kyrre Groven, forskar
Ivar Petter Grøtten, forskingsleiar
Stefan Gössling, forskingskoordinator
Bjørg Haukereid, kontorleiar
Eli Heiberg, forskar frå 10.01.08
Erling Holden, forskar til 01.09.08
Nils Arne Hove, systemutviklar
Idun Husabø Anderssen, forskar
Karl Georg Høyer, professor i bistilling
Siri Kvammen, sekretær
Agnes Landstad, direktør
Øyvind Heimset Larsen, forskar
Hege Høyer Leivestad, forskar – perm. frå 29.10.08
Håvard Myrvang, IT-ansvarleg, permisjon
Hogne Lerøy Sataøen, forskar til 01.03.08
Morten Simonsen, forskar frå 01.09.08
Ingjerd Skogseid, forskar
Anne Lise Uglum Skaar, informasjonssekretær
Hanna Nyborg Storm, forskar til 17.10.08
Geir Strand, forskar
Ingrid Sælensminde, trainee frå 18.08.08
Eva Marie Tveit, forskar – permisjon frå 24.10.08
Marte Lange Vik, trainee frå 18.08.08
Hans Jakob Walnum, forskar frå 01.09.08
Svein ØInes, forskar
Terje Aaberge, forskar
Carlo Aall, forskingsleiar

Årsmelding 2008 - Vestlandsforskning

RESULTATREKNESKAP	2008	2007
DRIFTSINNEKTER OG DRIFTSKOSTNADER		
Sum driftsinntekter	<u>24.546.250</u>	<u>19.840.309</u>
Prosjektkostnader	6.456.928	5.506.493
Lønnskostnader m.m. (note)	14.057.944	11.616.950
Ordinær avskrivning	41.000	42.000
Andre driftskostnader	<u>3.064.097</u>	<u>2.115.218</u>
Sum driftskostnader	<u>23.619.970</u>	<u>19.280.661</u>
Driftsresultat	<u>926.281</u>	<u>559.648</u>
FINANSINNEKTER OG FINANSKOSTNADER		
Resultat av finansposter	<u>667.977</u>	<u>105.579</u>
ÅRSRESULTAT	<u>1.594.258</u>	<u>665.227</u>
BALANSE		
EIGENDELER		
Anleggsmidler		
Driftsløsøre, inventar, verktøy m.m.	<u>20.000</u>	<u>61.000</u>
Investering i aksjer	<u>18.700</u>	<u>10.000</u>
Sum anleggsmidler	<u>38.700</u>	<u>71.000</u>
Omløpsmidlar		
Prosjekt under arbeid	<u>3.744.083</u>	<u>2.519.458</u>
Sum fordringar	<u>4.848.673</u>	<u>4.487.050</u>
Bankinnskudd, kontanter ol.	<u>9.435.35</u>	<u>7.525.357</u>
Sum omløpsmidler	<u>18.028.091</u>	<u>14.531.865</u>
Sum eiendeler	<u>18.066.791</u>	<u>14.602.865</u>
GJELD OG EIGENKAPITAL		
Eigenkapital		
Grunnfond	4.000.000	4.000.000
Annan egenkapital	<u>3.556.325</u>	<u>1.962.067</u>
Sum egenkapital	<u>7.556.325</u>	<u>5.962.067</u>
Gjeld		
Langsiktig gjeld	<u>0</u>	<u>580.284</u>
Kortsiktig gjeld	<u>10.510.466</u>	<u>8.060.514</u>
Sum gjeld	<u>10.510.466</u>	<u>8.640.798</u>
SUM GJELD OG EIGENKAPITAL	<u>18.066.791</u>	<u>14.602.865</u>

STYRET SI VURDERING

Styret si vurdering

Fagleg profil og utvikling

Vestlandsforskning er eit internasjonalt orientert forskingsinstitutt med regional forankring. Instituttet arbeider etter langsiktige faglege strategiar der vi bygger vidare på styrkane i fagmiljøet og utviklar oss mot nye forskingstema og nye bruksområde. Tverrfagleg og internasjonal profil er framleis gjennomgåande kjennemerke på våre forskingsområde.

Nøktern økonomisk drift og viktige basisløyvingar frå Norges Forskningsråd og Sogn og Fjordane fylkeskommune har gjeve handlingsrom for faglege satsingar i 2008. Etablering av forskingsprogram for fornybar energi, styrking av klimaforskinga, styrking av forskinga på berekraftig reiseliv og etablering av Balestrandkonferansen har vore sentralt. Også utvikling av datagrunnlaget for transport- og miljøforskning og forskning på semantiske vevtenester har vore viktig. Auka vitenskapleg publisering står sentralt i den faglege utviklinga i instituttet.

Med eigne ressursar og med økonomisk støtte frå regionen og Forskningsrådet arbeider fagmiljøet med langsiktig kompetansebygging og med fagleg posisjonering nasjonalt og internasjonalt. Styret meiner dette er nødvendige investeringar for utvikling av instituttet.

Instituttet har i 2008 etablert Forskningsprogram for fornybar energi i samarbeid med Høgskulen i Sogn og Fjordane og med tyngda av finansiering frå energibedriftene i Sogn og Fjordane. Instituttet har også vidareutvikla det fagstrategiske samarbeidet med HSF om Forskingssenter for berekraftig reiseliv.

Fagleg kvalitetsutvikling er eit kontinuerleg og langsiktig arbeid. To forskarar har starta doktorgradsutdanning i 2008, medan to forskarar er halvvegs i sine doktorgradsløp. For styret er det eit mål å auke tal forskarar ved instituttet totalt og spesielt tal forskarar med doktorgrad.

Vitenskapleg publisering i tidsskrift med fagfellevurdering er eit kvalitetsstempel på forskingsarbeidet og ein viktig formidlingskanal i den akademiske verda. Styret er godt nøgd med at tal publiseringar veks. Auken er resultat av målretta ressursprioritering og er avgjerande for instituttet si faglege utvikling og renommé. Instituttet bør halde fokus på å auke denne aktiviteten ytterlegare i åra som kjem. Styret er samstundes merksam på nokre av dei negative sidene auka press på publisering har. Det er viktig å finne ein god balanse mellom vitenskapleg publisering og kunnskap som kan og bør dokumentarast og publisert på anna vis.

Vekst i omsetting og oppdragsfinansiering

Omsettinga i instituttet har auka med 23% i 2008. Aktiviteten ved Vestlandsforskning var 90% oppdragsfinansiert i 2008. Storleiken på nasjonale grunnløyvingar til forskingsinstitutta er framleis vanskeleg. Det gir store utfordringar ifht finansiering av vitenskapleg publisering og fagleg utviklingsarbeid som ikkje blir finansiert i oppdragsmarknaden. Høg aktivitet og god budsjett disiplin gir likevel eit rekneskap i balanse, i tråd med budsjett og strategiar. Så stor del oppdragsfinansiering set store krav til akkvisisjon og til relevans i forskingsarbeidet. Det krev også at instituttet har avsetningar for framtida, ikkje minst i dagens økonomisk usikre situasjon.

Styret er godt nøgd med arbeidet på instituttet i 2008. Arbeidet er i tråd med utviklingsstrategiane for instituttet og forskarane samhandlar godt med omjevnadene regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Når Vestlandsforskning i 2008 fekk tildelt finansiering til større forskingsoppdrag på t.d. fornybar energi, på berekraftig reiseliv og på semantiske teknologiar, ser styret det som resultat av god langsiktig og målretta fagleg satsing mot tema som er aktuelle i samfunnet. Det er viktig også i åra som kjem å skape økonomisk handlingsrom for å vidareføre den målretta satsinga og bygge instituttet fagleg.

Fleire medarbeidarar

Tal forskarårsverk har auka med 50% siste 3 åra. Det er ved årsskiftet 24 forskarårsverk ved instituttet. Kjønnbalansen har blitt jamnare med 7 kvinnelege forskarar. Det er eit mål å legge til rette for at ein kan kombinere forskarkarriere ved instituttet med familieliv på ein god måte. Traineesatsinga har vore vellukka og er vidareført i 2008. Prosjektinngangen for 2009 er god, og instituttet har framleis rekrutteringsbehov innan IT i 2009.

Vestlandsforskning har stabilt og lågt sjukefråver. I 2008 var sjukefråveret 3,3%, noko høgare enn i 2007 (1,5%). Heimekontorløyising gjer at ein kan arbeide heimanfrå med fleksibilitet ifht sjuke born, noko som medfører at det registrerte sjukefråveret er lågare enn det elles ville vore. Arbeidsmiljøet er stabilt og godt.

Miljøkonsekvensar av drifta

Instituttet har fokus på miljøkonsekvensar av verksemda og korleis ein kan redusere desse. Reiseaktiviteten representerer den største utfordringa. Hovudfokus er å redusere reiseaktiviteten til eit minimum og i større grad nytte videokonferanse som møteform. For å redusere utsleppa frå bilkøyring i arbeidet, er det i 2008 gjennomført kurs i drivstoffeffektiv bilkøyring. Vestlandsforskning kompenserer for klimagassutsleppa frå flyreiser ved kjøp av CO₂ kvoter basert på "gullstandard".

Tre sentrale område og rammevilkår for instituttet si utvikling dei komande åra:

1) *Berekraftig reiseliv*

Regjeringa set tre hovudmål i sin reiselivsstrategi; a) auka verdiskaping og produktivitet, b) levedyktige distrikt gjennom fleire heilårs arbeidsplassar og c) Norge som berekraftig reisemål. Verdiskapinga skal skje på ein berekraftig måte slik at miljø- og klimaomsyn blir ivaretatt og natur- og kulturarven blir brukt som eit konkurransefortrinn. Mål om auka volum i reiselivet bidreg i utgangspunktet til svekka berekraft i form av auka transport og større belastning på lokalmiljø. Ein viktig del av reiselivsstrategien blir difor å utvikle ein politikk som sameinar ønsket om fleire turistar til Norge med målet om auka berekraft. Det forutset kunnskap om korleis ein kan redusere miljø- og klimakonsekvensane av auka reiseaktivitet og auke lokal verdiskaping.

Forskingssenter for berekraftig reiseliv skal støtte opp under den nasjonale reiselivsstrategien ved å utvikle kunnskap om korleis møte konflikten mellom auka turisme og klima- og miljøkonsekvensar av auka transport. Forskingssenteret skal som nasjonalt fagmiljø gje politisk leiing, verkemiddelapparat og næringslivsleiarar grunnlag for kunnskapsbaserte val. Forskingssenteret har fått positiv omtale i komitemerknad til Statsbudsjett 2008 og i Regjeringa sin nasjonale reiselivsstrategi. Næringslivet uttrykker aukande interesse for desse problemstillingane. I januar 2008 fekk instituttet tildelt eit 3-årig forskingsprosjekt frå Norges Forskningsråd; "Sustainable Destination Norway 2025". Det blir avgjerande for forskingssenteret at VF og HSF framleis prioriterer eigne ressursar til fagleg utvikling og at styresmaktene prioriterer ressursar til å bygge kunnskapsbasisen om miljørelaterte problemstillingar som næringsliv og politikkkutforming etterspør.

2) *Klima- og energipolitikk*

Klimaendringane er på dagsorden med full tyngde. Årsakene til og konsekvensane av klimaendringane er tydeleggjort m.a. gjennom tildeling av Nobels Fredspris i 2007, klimaforliket på Stortinget, FN's klimapanel's fjerde hovedrapport (2007) og ved urolege vertypar, ras, flaum osv. Behovet for kunnskap om føresetnader for lokal klimatilpassing og planlegging er stort og aukande i mange samfunnssektorar. Vestlandsforskning er no ein sentral kunnskapsleverandør på området i ei forlenging av vår historie innan miljø-, planlegging- og lokalsamfunnsforskning. Samtidig bygger vi saman med HSF opp forskingskompetanse innan fornybar energi. VF og HSF er no mellom dei forskingsmiljøa i Noreg med den største samfunnsfaglege forskingsgruppa innafor fornybar energi der andre og større forskingsmiljø satsar sterkt på teknologisk forskning. VF skal halde fram å bygge seg på desse områda i åra som kjem, i samarbeid med naturvitskaplege og teknologiske forskingsmiljø nasjonalt og internasjonalt.

3) *Forskingspolitikk i økonomiske nedgangstider*

Dei økonomiske konjunkturane innverkar på privat næringsliv sitt fokus og finansielt engasjement i forskning. Forskningsrådet konkluderer etter ei undersøking mellom 400 bedrifter (www.forskningsradet.no 8.des 2008) med at "En av fire bedrifter har forskningsprosjekter som rammes av finanskrisen. De fleste av disse demper forskningsaktivitetene eller utsetter prosjekter." Vestlandsforskning har heldigvis god prosjektdekning for 2009. Samtidig blir det sett i verk ein motkonjunkturpolitikk frå Regjeringa som har eit uttalt mål om å bruke "krisepakane" til å justere utviklinga i samfunnet i ei meir berekraftig retning, dvs meir fokus på miljøvennlege løysingar innan næringsliv og offentleg sektor som gir redusert utslepp av klimagassar. Klimatiltak, fornybar energi og nye teknologiske løysingar er tydeleg prioriterte område førebels.

Styret forventar at ny forskingsmelding under utarbeiding våren 2009 vil reflektere behovet for ny kunnskap for ei samfunnsendring i berekraftig retning, dvs ikkje avgrensa til teknologiutvikling, men også om rammevilkår og andre forutsetningar i samfunnet. Forskingsmeldinga bør innebere eit vesentleg løft i forskingsmidlar til samfunnsvitskapleg forskning på klimasårbarheit og -tilpassing, fornybar energi, berekraftig reiseliv og IKT som avstands- og transportreduserande løysing.

Årsmelding 2008 - Vestlandsforskning

Regionalt, nasjonalt og internasjonalt engasjement

Vestlandsforskning samhandlar godt med offentleg og privat verksemd og med andre forskingsmiljø regionalt, nasjonalt og internasjonalt. I 2008 har instituttet utvikla rolla i regionen gjennom m.a. Forskingsprogram for fornybar energi i samarbeid med Høgskulen i Sogn og Fjordane, Statkraft, SFE og andre energibedrifter i fylket, samarbeid med Hydro Teknologi, med Sparebanken Sogn og Fjordane om Klimabanken, med IT-forum, med Sogn og Fjordane fylkeskommune og HSF om Utviklingsavtale og med partnerskapen i fylket om VRI. Regionale forskingsfond skal utviklast i løpet av 2009. Styret ser dette som ein viktig mulegheit for auka forskningssamarbeid med bedrifter og offentlege verksemdar i regionen innanfor prioriterte område for kunnskapsutvikling i regionen. Styret forventar at VF blir involvert i desse prosessane.

Den nasjonale rolla til instituttet er tydeleg gjennom samarbeid med og oppdrag for nasjonale verksemdar, oppdrag finansiert av Forskingsrådet i programma Miljø 2015, RENERGI og VERDIKT, samt Forskingssenter for berekraftig reiseliv.

Den internasjonale rolla er sterk i Vestlandsforskning, t.d. som leading partner for det EU-finansierte prosjektet *Europe - China Cooperation in Green Electronics Production Research – ECGEPRO* (2006-2008), fleire forskingsarbeid finansiert gjennom Interreg og 7.Rammeprogram i EU. På alle dei tre nivåa skal Vestlandsforskning framleis ha ei tydeleg rolle som kunnskapsleverandør og samarbeidspart. I 2009 vil styrking av det internasjonale forskingssamarbeidet framleis ha eit særskilt fokus.

FRÅ AKTIVITETEN I 2008

Musikkens DNA

MetaMoses er eit prosjekt delfinansiert av Norges forskningsråd under Verdikt-programmet. Det er leia av Bach Technology AS, Bergen som saman med 4FriendsOnly GmbH, IImenau Tyskland testar ut nye forretningsmodellar for sal av musikk på internett via mobiltelefon. Forskingspartnarar er Fraunhofer-Institut für Digitale Medientechnologie, IImenau, Tyskland og Vestlandsforskning.

Bakgrunnen for prosjektet er det store talet låtar på nettet, estimert til 50 millionar, deriblant mykje ukjent musikk som mange ville kunne lika, men som er vanskeleg å finna fram til.

Målet med prosjektet er å leggja til rette for ei meir effektiv verdikjede med auka inntekt for opphavsrettseigarar. Prosjektet skal utvikla og gjere tilgjengeleg verktyø for at sluttbrukarar lettare kan finna fram til slike låtar og samtidig bli aktive bidragsytarar i skaping, marknadsføring og vidaresejing av multimedieprodukt.

Vestlandsforskning si oppgåve er å utvikla eit rammeverk for omtale av musikk. Rammeverket blir så brukt av Fraunhofer IDMT som på si side utviklar metodar for maskinell ekstrahering av omtalen frå musikkfilene. Omtalen vil, saman med data som angir artistar osv. bli lagt til musikkfila (annotert) og brukt som basis for seinare atffinning. Dette kan skje ved:

- enkle søk
- søk basert på likskap
- browsing
- tilråding

Enkle søk er tekstbaserte. Brukaren legg inn eitt eller fleire ord som karakteriserer musikken og får i retur ei liste over låtar som tilfredstiller søkekriteria. Dei er ordna etter relevans. Resultatet er bestemt av samsvaret mellom søkekriteria og annoteringa av musikkfilene.

Ein måte å leggja inn meir informasjon om musikken, er å referera til eit musikkstykke og be om liknande musikk. Søkekriteria er då mellom anna bestemt av annoteringane til det valde stykket. Søket kan presiserast ved at å legge til kriteria som uttrykkjer eigenskapar ved musikken som skal stemma overeins. Browsing er basert på hierarkisk strukturerte menyar med ein hensiktsmessig kategorisering. Menytitlane må vera allment forstått av potensielle brukarar.

Tilråding er basert på samsvaret mellom musikksmaken til brukaren og innhaldet i musikksamlinga han søker i. Formuleringa av ein presis profil for brukaren si musikkinteressa er derfor i dette tilfelle naudsynt for relevante resultat. Profilen må uttrykkjast i det same språket som omtalen av musikken lagt inn i musikkfila for å tillata ei samanlikning. Profilen kan delvis bestemmast av ei analyse av brukaren sin musikkolleksjon. Metodane utvikla og testa i MetaMoses.vil spesielt betre kvaliteten på søk ved samanlikning og tilråding.

Vi bør være forberedt på omstillingar

Det er ikkje berre klimaendringane som påverkar kor sårbare vi kan bli for klimarelaterte naturskadar. Kor vi buset oss og korleis vi lever kan bli minst like avgjerande.

Det kan verke sjølvsgatt at vi blir meir eller mindre utsette for naturskadar alt etter kor vi plasserer hus og vegar, eller korleis vi byggjer dei for å tole vêr og vind. Sjølv om utviklinga i samfunn og økonomi opplagt påverkar kor sårbart eller tilpassingsdyktig samfunnet blir i møte med eit endra klima, ser analysar av klimasårbarheit ofte bort frå at *både* klimaet og samfunnet endrar seg. For å få eit betre bilde av klimautfordringar norske kommunar kan stå overfor, har Vestlandsforskning på oppdrag frå KS leidd eit arbeid med å utvikle lokale klimascenario og samfunnsscenario, og sett på samanhengen mellom dei. Prosjektet er utført i samarbeid med Østlandsforskning, Norges geotekniske institutt og Universitetet i Stavanger.

Eit blikk inn i framtida

Klimaendringane kan skape nye naturskadeproblem i norske lokalsamfunn. Større nedbørmengder, meir intens nedbør og høgare stormflo vil gje endringar i naturskadesituasjonen. Vel så viktig er det at velkjente naturfenomen som skred og flaum vil opptre på nye måtar, på nye stader og til nye tider av året. Kor store effektar klimaendringane får på naturskadesituasjonen, avheng ikkje minst av på kva måtar samfunnet vil endre seg.

For å gje eit inntrykk av korleis naturskadesituasjonen kan kome til å prege norske lokalsamfunn, har vi teikna framtidsscenario for sju svært ulike kommunar spreidd over heile landet for åra 2025 (kommunar) og 2060 ("storregionar"). Scenarioa tar utgangspunkt i kva som kan bli utviklinga dersom det ikkje blir innført tiltak for å redusere utslepp eller for å tilpasse seg klimaendringar. Ved å kople lokale klima- og samfunnsscenario har vi peikt på ei rekkje moglege utfordringar som kan fungere som innspel til den kommunale langtidsplanlegginga.

I samfunnsscenarioa har vi sett på faktorane demografi, arbeids- og næringsliv, busettingsmønster og mentalitet i befolkninga. Vi teiknar ei befolkningsutvikling prega av eldrebølgja, som skapar press på velferdstenestene. Innvandring vil sørge for folkevekst. Arbeidslivet vil bli prega av meir privat tenesteyting, og fleire vil bu nær dei store byane. Plassmangel i urbane strøk vil gje auka pendling, i stor grad basert på privatbil. Mentaliteten vil vere prega av forbruksvekst.

Meir sårbare – trong for radikale endringar?

Nokre av utviklingstrekk forsterkar den samfunnsøkonomiske sårbarheita for klimaendringar. Eit tenestesamfunn med stort transportbehov gir ein veksande infrastruktur som er sårbar for naturskade. Når forstadsområda veks vil det tvinge fram infrastrukturinvesteringar i sentrale strøk. Dette kan gå ut over vedlikehald og sikring av det eksisterande vegnettet. Fortetting i urbane strøk kan også føre til at det blir bygd i sårbare sentrumsnære område som er utsette for flaum og skred.

Trongen for omstillingar på grunn av klimaendringar ser ut til å vere moderat om vi stør oss på høyringsforslaga til nasjonal strategi for klimatilpassing og framlegg til ny plan- og bygningslov og naturskadelov. Analysen vår gir heller ikkje grunnlag for å tru at naturskadesituasjonen vil bli dramatisk endra på en måte som vil krevje radikale samfunnsomstillingar. Det finst likevel grunnleggande uvisse knytt til utviklinga både i klimaet og i samfunnet. Difor er det grunn til å vurdere om samfunnet kan kome til å passere grensa for større omstillingsbehov.

Groven, K., H. H. Leivestad, C. Aall, T. Selstad, Ø. A. Høydal, A. S. Nilsen og S. Serigstad (2008): *Naturskade i kommunene. Sluttrapport fra prosjekt for KS. Vestlandsforskning-rapport nr. 4/2008.*

<http://www.vestforsk.no/www/show.do?page=12&articleid=2241>

<http://www.ks.no/templates/Page.aspx?id=50532>

Forskningsprogram om fornybar energi

Historien om da fire ideer blir til én!

Idé 1: Høsten 2007 kjørte direktør og forskningsleder i tett snødrev til Florø. Vi var invitert til styremøte i Sogn og Fjordane Energi (SFE) for å fortelle om VRI og fornybar energi. På Forskningsrådets nettsider kan man lese at "VRI er Forskningsrådets hovedsatsing på forskning og innovasjon i norske regioner. VRI skal fremme innovasjon, kunnskapsutvikling og verdiskaping gjennom regional samhandling og en forsterket FoU-innsats i og for regionene". Kunne SFE være interessert i dette? Med forskning og innovasjon i blikket og fornybar energi i tankene trådte vi inn i styrerommet...

Idé 2: Nærmere jul samme år møttes en liten gruppe fagansatte på VF og Høgskulen (HSF) til en uformell prat om fornybar energi. I én ende av bordet satt en gruppe med lang fartstid innen forskning på energisystemer og miljøkonsekvenser. I den andre enden satt en gruppe med en like lang fartstid innen forskning på landskapsinngrep og økologi. Klemte mellom disse erfarne forskeren satt en liten gruppe nokså ferske forskere med kunnskap om økonomi og markedsføring. Alle var interessert i fornybar energi, så hva med å gjøre noe som gjorde oss sterkere sammen enn hver for oss? Kanskje et felles forskningsprogram ...

Idé 3: Forskerne var imidlertid ikke de første som ville forske på fornybar energi. Siden 2003 var det etablert forskningssentre og -program om fornybar energi på NTNU, UMB, BI og flere av de regionale høgskolene. Hvordan skulle de unngå å utfordre disse etablerte miljøene? Hva skulle de satse på? To forhold gjorde at det

hele falt på plass. Det første var at de etablerte sentrene og programmene i hovedsak satset på utvikling av fornybare energikilder og -teknologier. Det andre var at VF og HSFs interesse og kunnskap gikk i en annen retning: Vi ville sette søkelyset på de samfunnsmessige rammebetingelsene for tilrettlegging og bruk av fornybar energi. Det så ut til at vi hadde funnet en nisje...

Idé 4: Kjernen i Programmet var forskerutdanning på doktorgradsnivå. Det er to grunner til det. For det første var det viktig å bygge grunnleggende kompetanse på de forskningsfeltene som ble valgt ut (se programnotat, februar 2009). Doktorgradsutdanning er nøkkelen til slik kompetanse. For det andre var det viktig å vise omverdenen at forskningsmiljøet i Sogndal kunne tilby unge, ambisiøse forskere et doktorgradsløp. Problemet var at HSF ikke kan tildele doktorgrader, så vi trengte noen som kunne. VF hadde i flere år samarbeidet med KULT-senteret på NTNU om nettopp samfunnsvitenskapelig energiforskning. De har et eget doktorgradsprogram, så hva om vi spurte dem ...

De fire blir én: SFE likte det de hørte i Florø. Forskerne på VF og HSF ble enige om hva de ville forske på. Alle var begeistret for den samfunnsvitenskapelige vinklingen og NTNU ville ta opp doktorgradsstudentene. De fire ideene ble dermed til én: Et regionalt, samfunnsvitenskapelig forskningsprogram om fornybar energi. Folk kommer på plass: Hele 2008 gikk med til få på plass forskningsprogrammet. Frem til sommeren ble det jobbet intenst med å skaffe finansiering. Det ble en ubetinget suksess: Sparebanken Sogn og Fjordane og hele syv regionale energiselskaper – med SFE, Statkraft og Sognekraft i spissen – la nær 9 millioner på bordet. Forskningsrådet bidro med drøye 2 millioner og vi var i gang! Med finansieringen i boks tilsatte vi i løpet av høsten tre stipendiater. Det ble lyst ut et fornybar energi professorat som tiltredes våren 2009. Fire personer arbeider nå fulltid på forskningsprogrammet, hvorav to er tilsatt på VF og to på HSF.

Veien videre: Forskningsprogrammet er i utgangspunktet fireårig. Dersom energiselskapene og Forskningsrådet vil, skal vi imidlertid ikke se bort fra at programmet etter hvert kan få en mer varig struktur. Hva med et Nasjonalt senter for samfunnsvitenskapelig (fornybar) energiforskning?

PUBLISERING

VITSKAPLEGE ARTIKLAR I TIDSSKRIFT

Gössling, S. and Hall, C.M. 2008. Swedish tourism and climate change mitigation: An emerging conflict? **Scandinavian Journal of Hospitality and Tourism**, 8(2): 141-158

Gössling, S., Peeters, P., and Scott, D. 2008. Consequences of climate policy for international tourist arrivals in developing countries. **Third World Quarterly**, 29(5): 873-901

VITSKAPLEGE ARTIKLAR I BØKER

Andersen Otto

Andersen Otto (2008) Recent Developments in the Framework of Europe-China Collaboration on Green Electronics Production Research (EC-GEPRO). In K. Bukat, J. Gromek, M.Gonera (eds): Monographies of Tele & Radio Research Institute - Progress in Eco-Ecolog. Tele & Radio Research Institute, Warsaw, Poland May 26-27th, 2008

Holden, Erling

Holden, E. (2008) 'Green' attitudes and sustainable household consumption of energy and transport – Six conditions that improve attitude-behaviour consistency, in: Bergmann, S., Hoff, T. and Sager, T. (eds) *Spaces of Mobility* (London: Equinox Publishing), p. 59-80

Gössling, Stefan

Hultman, J. and Gössling, S. 2008. Tourism and the internationalisation of the environment. In Hall, C.M. and Coles, T. (eds) *Tourism and International Business*. London, Routledge, pp. 70-83

Skogseid, Ingjerd

Improving Broadband Access in Rural Areas. In: Yogesh K. Dwivedi; Anastasia Papazafeiropoulou; Jyoti Chodrie: *Handbook of Research on Global Diffusion of Broadband Data Transmission*. (Information Science Reference), p. 177-195

Ølnes, Svein

Ølnes, Svein (2008) Accessibility of Norwegian Public Web Sites – State of the Nation. In *Electronic Government, Schriftreihe Informatik, Band 27*. Trauner Verlag, Østerrike

Aaberge, Terje

Aaberge, T 2008 On the Construction of Ontologies Based on Natural Language Semantics. In Jaakkola, H., Kiyoki, Y. and Tokudo, T (eds) *Information Modelling and Knowledge Bases XIX*, IOS Press Amsterdam 2008

VF-RAPPORTAR OG NOTAT

VF-RAPPORTAR

1/08 Vurdering for potensialet for cruiseturismen i Luster, Sogndal og Leikanger kommune. Av Ståle Brandshaug

2/08 Miljøbelastningen fra norsk forbruk og norsk produksjon 1987-2007. En analyse i forbindelse med 20-årsjubileet for utgivelse av rapporten "Vår Felles Framtid". Av John Hille, Hanna Storm, Carlo Aall, Hogne Sataøen

3/08 Strategi for Miside og Norge.no. Innspel til strategi for vidareutvikling av tenestene. Av Svein Ølnes

4/08 Naturskade i kommunane. Oppsummering. Av Kyrre Groven

Årsmelding 2008 - Vestlandsforskning

5/08 Indikatorer for lokale klimasårbarhetsanalyser. Kunnskapsstatus og skisse til en metode for utprøving i norske kommuner. Av Eli Heiberg (VF), Carlo Aall (VF), Helene Amundsen (Cicero), Hanna Storm (VF), Karl Georg Høyser (VF), Lars Otto Næss (Cicero), Synne Putri Solstad (Cicero)

6/08 Klimasårbarheit og klimagassutslepp for Sogn og Fjordane. Av Kyrre Groven, Erling Holden, Carlo Aall og Hanna Nyborg Storm

7/08 LOS – teknisk spesifikasjon og praktisk bruk. Av Svein Ølnes

8/08 Nettverk som nyskapande kraft? Sluttrapport frå Verdiskaping 2010 Sogn og Fjordane. Av Eivind Brendehaug, Ingjerd Skogseid og Geir Liavåg Strand

9/08 Exit War, Enter Climate? Institutional change and the introduction of climate adaptation in Norway's public system of civil protection. Av Idun A. Husabø

VF-NOTAT

1/08 Naturskade i Fredrikstad kommune. Av Kyrre Groven, Carlo Aall, Hege Høyser Leivestad, Tor Selstad, Øyvind Armand Høydal

2/08 Naturskade i Tinn kommune. Av Kyrre Groven, Carlo Aall, Hege Høyser Leivestad, Tor Selstad, Øyvind Armand Høydal

3/08 Naturskade i Lom kommune. Av Kyrre Groven, Carlo Aall, Hege Høyser Leivestad, Tor Selstad, Øyvind Armand Høydal

4/08 Naturskade i Kristiansund kommune. Av Kyrre Groven, Carlo Aall, Hege Høyser Leivestad, Tor Selstad, Øyvind Armand Høydal, Aud Solveig Nilsen, Synnøve Serigstad

5/08 Naturskade i Ørland kommune. Av Kyrre Groven, Carlo Aall, Hege Høyser Leivestad, Tor Selstad, Øyvind Armand Høydal

6/08 Naturskade i Stjørdal kommune. Av Kyrre Groven, Carlo Aall, Hege Høyser Leivestad,

7/08 Naturskade i Hammerfest kommune. Av Kyrre Groven, Carlo Aall, Hege Høyser Leivestad, Tor Selstad, Øyvind Armand Høydal

8/08 Undersøking om bruk av IT-system i eit utval verksemder i Sogn og Fjordane. Av Ivar Petter Grøtte

9/08 Naturskade og kommunenes ansvar. Om status for kommunens rolle og ansvarsområder i forhold til sikring og forebygging mot naturskade. Av Hege Høyser Leivestad

10 Naturskade. Kyrre Groven

11/08 Næringsliv og klimaendringar. Ei analyse av verksemder i Sogn og Fjordane si vurdering av klimaendringar. Av Morten Simonsen

12/08 Kartlegging og analyse av kommunenes miljø- og planleggingskompetanse. Presentasjon av resultater fra en analyse utført på oppdrag fra Miljøverndepartementet. Carlo Aall (red.)

13/08 Grønne bedrifter. Rapport fra traineeprosjektet 2007-08. Av Helge Høyser Leivestad, Hanna Nyborg Storm, Carlo Aall

14/08 : Evaluering av Livskraftige kommuner og Grønne energikommuner. Dokumentasjon av resultatene fra den første av to rundspøringer blant programkommunene sommeren 2008. Av Carlo Aall, Anders Tønnesen, Eli Heiberg, Lars Julius Halvorsen

Årsmelding 2008 - Vestlandsforskning

15/08 Innføringsnotat om utarbeiding av samfunnsscenarioer til bruk i en samlet vurdering av lokal klimasårbarhet og behov for lokal klimatilpasning. Av Tor Selstad, Carlo Aall, Hege Høyér Leivestad, Grete Hovelsrud

17/08 Paper from PhD course: Enterprise Development and Work Life Research. Av Eivind Brendehaug

18/08 Resource regimes and collective action. Av Eivind Brendehaug

RAPPORTAR UTGITT AV ANDRE

Gössling, Stefan

Scott, D., Amelung, B., Becken, S., Ceron, J.-P., Dubois, G., Gössling, S., Peeters, P., Simpson, M. 2008. Climate Change and Tourism: Responding to Global Challenges. *United Nations World Tourism Organization (UNWTO), United Nations Environment Programme (UNEP) and World Meteorological Organization (WMO), UNWTO: Madrid, Spain.*

Simpson, M.C., Gössling, S., Scott, D., Hall, C.M. and Gladin, E. 2008. Climate Change Adaptation and Mitigation in the Tourism Sector: Frameworks, Tools and Practice. *United Nations Environment Programme (UNEP), University of Oxford, United Nations World Tourism Organization (UNWTO), World Meteorological Organization (WMO), Paris, France*

Simpson, M.C., Gössling, S. and Scott, D. 2008. Report on the International Policy and Market Response to Global Warming and the Challenges and Opportunities that Climate Change Issues Present for the Caribbean Tourism Sector. *Caribbean Regional Sustainable Tourism Development Programme, Caribbean Tourism Organization, Barbados.*

ARTIKLAR I TIDSSKRIFT

Aall, C., Gössling, S., Peeters, P.

Teknologiske tiltak: Ikke nok til å redusere klimagassutslipp fra fly. *Samferdsel* 5/2008.

Holden, E.

Bærekraftig transport: bedre teknologi, mer tog eller mindre reiser? *Plan* 5/2008, side 34-41.

Leivestad, Hege Høyér

På Caminoen betyr ikke det materielle noe lenger. I: *Betwixt and Between*, sosialantropologistudentenes årbok 2008. Utgjevar: Sosialantropologisk institutt, Universitetet i Oslo 2008

PAPER OG KONFERANSEARTIKLAR

Brendehaug, Eivind

Resource regimes and collective action. The International Ph.D. course: Enterprise Development and Work Life Research (Edwor). Arrangør: Norsk Teknisk Naturvitenskaplige Universitet (NTNU)

Conservation regimes influence on collective action in tourism destinations. The International Ph.D. course: Developing Sustainable and Attractive Destinations in Contemporary Tourism. Arrangør: Universitetet for miljø- og biovitenskap og Høgskolen på Lillehammer

Groven, Kyrre og Husabø, Idun A.

Vulnerability to climate change in the High North – a threat to security and safety? Paper lagt fram på SAMRISK-konferansen i Oslo. 1.september 2008, Oslo

Strand, Geir

Årsmelding 2008 - Vestlandsforskning

Larsen, Ø. H., Skogseid, I. og Strand, G. L. (2008): Elektronisk samhandling og organisatorisk endring – erfaring frå Sogn og Fjordane. Paper presentert på NEON-konferansen.

Aall, Carlo

Aall, C., Klepp, I.G, Leivestad, H.H. and Holden, E. (2008): Leisure time consumption: part of the problem or part of the solution in transforming into sustainable consumption? Proceedings: Sustainable Consumption and Production: Framework for action, 10-11 March 2008, Brussels, Belgium. Conference of the Sustainable Consumption Research Exchange (SCORE!) Network, supported by the EU's 6th Framework Programme.

Friluftsliv og bærekraftig utvikling: En del av problemet, eller en del av løsningen? Paper presentert på oppstartskonferanse Miljø 2015, Thon Hotell Arena, Lillestrøm 18.-19.11.2008. Arrangert av Norges forskningsråd

Aaberge, Terje

Formal Mechanisms for Reduction in Science, In Hieke, A. and Leitgeb, H (eds) Reduction and Elimination in Philosophy and the Sciences. Papers of the 31st. International Wittgenstein Symposium, August 10-16 2008 - Kirchberg am Wechsel 2008 issn 1022-3398

A short exposition of the logical bases for ISO 15926 and RDF/OWL in view of the implementation of ISO 15926 in OWL

FOREDRAG/UNDERVISNING:

Andersen, Otto

Research in Green Electronics Aspects in Western Norway Research Institute, IEEE CPMT Scandinavian Chapter seminar. Arrangør: IEEE CPMT Scandinavian Chapter. 20.11.2008, Valensbandet, MC2, Chalmers University of Technology

Brendehaug, Eivind

Bruk og vern: Mekanismer for å styrke berekraftig bruk. Seminar: Statlege virkemidler for å styrke det kommunale miljøvernarbeidet. Arrangør: Miljøverndepartementet, 16.01.2008

Policy for harmonizing national park management and local business development. Åpningsseminar Program 2015. Arrangør: Noregs Forskningsråd, Lillestrøm, 18.-19.11.2008

Strategiar for å samegne verneforvaltning og lokal bedriftsutvikling. Møte i Verdsarvrådet. Arrangør: Verdsarvrådet for Vestnorsk Fjordlandskap. Geiranger 22.08.2008

Korleis samegne verdsarv, reiseliv og lokalsamfunnsutvikling. Møte i Verdsarvrådet. Arrangør: Verdsarvrådet for Vestnorsk Fjordlandskap. Bergen 28.11.2008

Conservation regimes and collective action. The International Ph.D. course: Developing Sustainable and Attractive Destinations in Contemporary Tourism. Arrangør: Universitetet for miljø- og biovitenskap og Høgskolen på Lillehammer, Lillehammer 25.09.2008

Groven, Kyrre

Klimaendringar – utfordringar for vestlandsjordbruket. Årsmøtet til NBS Sogn og Fjordane og Hordaland Arrangør: Norsk Bonde- og Småbrukarlag, Sogn og Fjordane fylkeslag, Skei, 09.01.08

Klimaendringar og naturskade – kommunane sitt ansvar. Kommunepankonferansen 2008. Arrangør: Husbanken. Røros, 11.02.08

Geofare og klimaendringar – tilpassingsarbeid i kommunane. Seminar: Geofare og klimaendringar Arrangør: Høgskulen i Sogn og Fjordane, Sogndal, 27.05.08

Konklusjonar og erfaringar frå "Naturskadeprosjektet". Seminar: Klimaendring og naturskade – kommunenes rolle. Arrangør: KS, Oslo, 02.06.08

Årsmelding 2008 - Vestlandsforskning

Sårbarheit og tilpassing til klimaendringar – med sideblikk på nasjonalparkforvaltninga. DNs samling for nasjonalparksentra. Direktoratet for naturforvaltning, Norsk Bremuseum, Fjærland, 08.09.08

Klimaendringar og naturskade. Foredrag på kurset *Klimatilpassning i samfunnsplanleggingen*
Arrangør: Nasjonalt utdanningscenter for samfunnssikkerhet og beredskap, Sandane, 11.09.08

Klimatilpassing – tilpassing til kva? Temadag – høyringsmøte Fylkesdelplan for klima og miljø
Arrangør: Sogn og Fjordane fylkeskommune, Førde, 30.09.08

Heiberg, Eli

Berekraftig kommuneplanlegging, er det mulig? Kommuneplankonferansen 2008. Arrangør: Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Møre og Romsdal fylkeskommune, Ålesund 9.04.08

Naturforvaltning for friluftsliv. Emne i bachelorstudium i friluftsliv ved HSF. B2 Friluftsliv, kultur og samfunn. Høgskulen i Sogn og Fjordane, Sogndal, april 2008

Forvaltning av kulturlandskap i endring. Etterutdanningskurs i kulturlandskapsforvaltning for kommunalt ansatte i landbruksavdelingene i Hordaland, Rogaland og Agderfylkene. Arrangør: Universitetet i Stavanger FLEKS - Senter for fleksibel læring og kompetanseutvikling, Stavanger 29.05.08

Klimautfordringer for primærnæringsfylket. Temadag om fylkesdelplan for klima og miljø. Arrangør: Sogn og Fjordane fylkeskommune, Førde 30.09.08

Havnivåstigning, vått og vilt, kva gjer vi? Byutviklingskonferansen 2008, arr. av Bergen kommune. Bergen 28.11.08

Holden, Erling

Hydrogen er fremtidens drivstoff – og vil alltid være det? (Hydrogen is the fuel for the future – and will always be?) Internasjonal konferanse: Energy, Climate, Technology 2008, Bergen 17.-18.04.2008

Bærekraftig transport, Klimakonferanse i Statens Vegvesen. Oslo, 15.04.2008

Veier til miljøvennlig transport – Forskningsutfordringer, Samferdselsdepartementet, Statens vegvesen og Norges Forskningsråd: Konferansen "Transport - miljø – forskning". Oslo, 2.04.2008

Program om fornybar energi, Internseminar Sogn og Fjordane Energi, Sandane, 16. oktober.
Fornybar energi. VRI, FP og FME! *Innovasjonsforum*, Sandane, 24.06.2008

Noen tanker fra en transport- og miljøforsker, Programstyremøte Smartrans, Molde, 18.juni.

Bærekraftig transport, TBA 4291 Transportanalyse og TBA4300 Trafikksikkerhet og miljøkonsekvenser, Trondheim, NTNU, 5.05.2008

Bærekraftig transport, Finsese seminar Vestlandsforskning, Finse, 23.-25.april.

Program om fornybar energi. Felles satsning ved HSF og VF, Presskonferanse Fosshaugane Campus, Sogndal, 21.04.2008.

Varmepumper, Høgskolen i Akershus, 4.04.2008

Fornybar energi, NIFU/STEP, 1.04.2008

Fornybar energi og næringsutvikling i Sogn og Fjordane, Innovasjonsforum, Årdal, 11.03.2008

Husabø, Idun

Introduction to the region of Sogn og Fjordane (Norway). Oppstartskonferanse i Clim-ATIC. Lycksele (Sverige), 14.05.2008

Årsmelding 2008 - Vestlandsforskning

Klimaendringar – utfordringar for samfunnstryggleik. Kontaktmøte Vestlandet og Sørlandet (for fylkesmannsembeta/HV/Sivilforsvaret/Politiet). Arrangør: Fylkesmannen i Sogn og Fjordane. Balestrand, 27.05.2008

Klimaendringar – følgjer for Sogn og Fjordane. Styremøte i Senterpartiet Sogn og Fjordane Askvoll, 16.06.2008

A glimpse of the public climate adaptation effort in Sogn og Fjordane – what has been done so far? Nettverkssamling nr. 1 av 3 i forskarnettverket CIRCLE, Arrangør: Forskarnettverket CIRCLE. Fjærland, 29.09.2008

...men vi tilpassar oss alt klimaendringane. Døme på faktisk klimatilpassing i Sogn og Fjordane. Fylkeskommunal temadag om klima- og miljøplan. Arrangør: Sogn og Fjordane fylkeskommune, Førde 30.09.2008

Climate adaptation in Sogn og Fjordane. Studietur med Civilclim. Stockholm, 14.10.2008

Landstad, Agnes

Eit varmare og villare Breim? Temadag bygdeutvikling, Breim Bygdeutviklingslag. Breim 5.01.2008

Vestlandsforskning sitt arbeid med berekraftig reiseliv og klimatilpassing. Møte med samferdsleminister Liv Signe Navarsete. Arrangør: Vegvesenet Region Vest, Leikanger, 29.01.2008

Forskingssenter for berekraftig reiseliv, eit verktøy for den nasjonale reiselivsstrategien. Møte med statssekretær Anne Lene Svingen, NHD. Arrangør: Sogn og Fjordane Arbeiderparti, Sogndal, 4.02.2008

Prosjektarbeid som metode. Traineesamling Sogn og Fjordane. Arrangør: Framtidsfylket AS. Førde, 8.02.2008

Vestlandsforskning og fornybar energi. Møte med Statkraft Midt Norge. Arrangør: Vestlandsforskning og HSF. Sogndal 29.02.2008

Forskingssenter for berekraftig reiseliv. Møte med kunnskapsminister Tora Aasland. Arrangør: Sogn og Fjordane SV. Sogndal 25.04.2008

Reiselivsutvikling og klimagassreduksjonar – ei kunnskapsutfordring. Årleg møte for fylkesordførarane i Norge Arrangør: KS. Leikanger. 11.08.2008, Leikanger

Vestlandsforskning og fornybar energi. Møte med Segel AS. Arrangør: Vestlandsforskning. Sogndal 26.08.2008, Sogndal

Western Norway Research Institute and Semantic technology. Conference on Semantic technology and ISO 15926. Arrangør: Oljebedriftenes Landsforening, OLF and WNRI. Sogndal, 12.09.2008

Vestlandsforskning – forskningstema med relevans for Distriktsutviklingssenteret. Møte mellom nystarta Distriktsutviklingssenteret og FoU. Arrangør: Distriktsutviklingssenteret, Sogndal, 15.10.2008

Forskingssenter for berekraftig reiseliv – eit verktøy for den nasjonale reiselivsstrategien. Møte med statssekretær Slåke, NHD og reiselivsseksjonen i NHD Arrangør: NHD. Oslo, 30.10.2008

Utfordringar for samarbeid i forsknings- og utdanningssektoren. Forskningspolitisk konferanse arr. av Forskerforbundet. Oslo, 5.11.2008

Larsen, Øyvind

Norsk Helsennett. Presentasjon for Sogn Regionråd, 14.04.08

Utrulling av fylkesdekkande IT-tenester for helse i Sogn og Fjordane. Presentasjon for programstyret for offentlig fornying og IKT. 18.06.08

Årsmelding 2008 - Vestlandsforskning

Leivestad, Hege Høyer

Hege Høyer Leivestad og Carlo Aall

Leisure time consumption. Part of the problem or part of the solution? SCORE conference. SCORE (network for sustainable consumption). Brussel, mars 2008

Framtidas bønder er kommunikatorar. Årskonferansen for norsk antropologisk forening. Arrangør: Norsk antropologisk forening. Oslo, 25. mai 2008

Leisure time mobility. Nordic symposium for tourism research. Arrangør: Høyskolen på Lillehammer, NINA, ØF. Lillehammer september 2008

Strand, Geir

Breiband – kapasitet og prisar, Presentasjon for Kommunalkomiteen på Stortinget. Vestkapp 14.05.2008

Power in complex organizations. PhD publiseringskurs, Ecole Polytechnique fédérale de Lausanne. Lausanne, 27.05.2008

Research project and PhD work. Møte i Vestlandsnettverket innan organisasjonsfag, Høgskolen i Ålesund. Ålesund, 06.06.2008

Regional development - from a planner's perspective. Doktorgradssamling EDWOR II. NTNU (VRI). Stiklestad, 09.09.2008

Breiband – status og planar. Hovudutvalsmøte Plan og Næring. Leikanger, 24.09.2008

Breiband, status og strategi framover. Møte med Samferdsleministeren. Samferdsledepartementet. Florø, 10.10.2008

Vik, Marte Lange

Kva kjenneteiknar berekraftig reiseliv? Innovativ Fjellturisme-konferansen, Hovden 28.10.08

Kva kjenneteiknar berekraftig reiseliv? Kurs i destinasjonsutvikling, Arena Innovativ Fjordturisme, Balestrand, 13.11.08:

Ølnes, Svein

Synlege nettsider. Forelesing for IT-studentar ved Høgskulen i Sogn og Fjordane. Sogndal, 09.04.08

Informasjonsstruktur og kjernesider. Oppstartsmøte for prosjektgruppe Sogn og Fjordane fylkeskommune. Leikanger, 23.04.08

Accessibility of Norwegian Public Web Sites – State of the Nation. Presentasjon av paper på konferanse DEXA 2008/eGov 08. Torino 1.-5. september 2008

Elektronisk samhandling i offentlig sektor. Seminar arr. av Fornyings- og administrasjonsdepartementet i samarbeid med Vestlandsforskning og Norstella. Oslo, 11.09.08

Aaberge, Terje

"ISO 15926 – RDF/OWL", på ISO 15926 and Semantic Web technologies. Sogndal 12.09.08

Aall, Carlo

Konsekvenser av klimaendringer i et lokalt perspektiv. Innlegg på Nasjonal konferanse om Samfunnssikkerhet og nye trusselbilder. 7. januar 2008, Tjodhallen, Universitetet i Stavanger, Ullandhaug

En forbruksinnretning av klimapolitikken og drøfting av virkemiddelet klimamerking av varer og tjenester. Innlegg på møte med politisk og administrativ ledelse i Barne- og likestillingsdepartementet Oslo, 14. januar 2008.

Årsmelding 2008 - Vestlandsforskning

Hvordan må kommunene tilpasse seg klimaendringene? Innlegg på parallellseminaret "Kommunene og klimautfordringen" under Kommunedagene og Landstinget i KS. Rica Seilet Hotel, Molde 3-6. februar 2008

Hva kjennetegner bærekraftig reiseliv? Innlegg under "Naturverdier og verdiskaping. Konferanse om reiseliv i og ved verneområdene – muligheter og miljøutfordringer". Arrangert av Direktoratet for naturforvaltning. Rica Hell Hotel, Stjørdal 27-28. februar 2008

Lokal klimapolitikk: symbol eller realpolitikk? Presentasjon på årsmøte for Sogn og Fjordane SV, Kviknes hotell, Balestrand, 1. Mars 2008

Aall, C., Hille, J. (2008): Presentasjon av resultater fra en analyse av miljøbelastningen fra norsk forbruk og norsk produksjon i perioden 1987-2007. Presentasjon under fagseminaret "Bærekraftig forbruk og det økologiske fotavtrykket 1987-2007". Onsdag 26.mars 2008, Regjeringskvartalet, R5, Akersgt. 59, Oslo. Arrangert av Barne- og likestillingsdepartementet og Miljøverndepartementet.

Presentasjon av resultater fra en analyse av miljøbelastningen fra norsk forbruk og norsk produksjon i perioden 1987-2007 og noen tanker om utvikling og bruk av "klimakalkulatorer". Presentasjon på et møtet "Avspark for en nasjonal klimakalkulator", Hotel Bristol, Oslo, 8. april 2008

How do we assess local climate vulnerability? Experiences from developing and testing a model in the project "Natural Hazards and Local Level Responsibility" financed by the Norwegian Association of Local and Regional Authorities. Presented at the Kick-off meeting for Clim-ATIC, Lycksele, Sweden, 14-15 May 2008

Lokal klimatilpasning – utfordringen i å se klima og samfunnsendringer i sammenheng. Innlegg under workshop i Fjærland 29. – 30. mai 2008 om kunnskapsbehov i arbeidet med klimatilpasning, arrangert av Norsk Bremuseum, Vestlandsforskning og Universitetet i Bergen.

Overordnede perspektiver på naturskade og kommunenes rolle. Presentasjon under seminaret "Klimaendring og naturskade – kommunenes rolle" arrangert av KS, Oslo 2. juni. Kommunenes Hus.

Hva sier forskningen om klimatilpasning? Om klimasårbarhet og NORADAPT-prosjektet. Innlegg under oppstartmøte "Framtidens byer". Nydalen 21-22. august 2008

Regjeringens strategi for bærekraftig reiseliv under klimaendringer. Bakgrunn, omtale og problematisering. Innlegg under seminaret "Nord i nord 2008", Lyngseidet 28-29. august 2008

Klimagassutslepp – frå produksjon og forbruk. Innlegg på temadag om Fylkesdelplan for klima og miljø arrangert av Sogn og Fjordane fylkeskommune. Rica Sunnfjord Hotell, Førde 30.9 2008

Metodar for sårbarhetskartlegging og klimatilpassing. Innlegg på "Kurs 08/51 Klimatilpasning i samfunnsplanleggingen" arrangert av Nasjonalt utdanningscenter for samfunnsikkerhet og beredskap (NUSB). Oslo, 5. november 2008

Klimaendringar – utfordringar og konsekvensar for kommunar og lokalsamfunn. Innlegg på samling for Riksantikvarens utviklingsnett: "De globale klimaendringene – utfordringer og konsekvenser for kulturminner og kulturmiljøer". Riksantikvarens lokale, Oslo, 10. desember 2008

KRONIKKAR/AVISARTIKLAR/INTERVJU

Husabø, Idun

"Karriere i framtidens fylket?" Kort nettartikkel. 15. juli 2008. Fylkesmannen i Sogn og Fjordane (www.fmsf.no)

35 nettartiklar om klimatilpassing i Sogn og Fjordane. For *Klimatilpassing Norge* (sekretariat for MD sitt interdepartementale klimatilpassingsarbeid, lagt til DSB).

"Leikanger, 2028". Populærvitenskapleg tekst om lokal framtid og klimascenario i Sogn Avis 19. juli 2008

Holden, Erling

Skjebnespørsmålet. *forskning.no*, 3. desember

Der det er vilje er det veg. *Bergens Tidende*, 24. november

400.000.000 km uten last. *Aftenposten*, 6. august

Én grønn svale gir ingen Hvit Vinter. *forskning.no*, 17.februar

Glem ikke samfunnsvitenskapene! *forskning.no*, 5.februar

Myk landing for teknologien. *Aftenposten*, 22.januar

Sælensminde, Ingrid

Naturskade i kommunene. Innlegg i Meldingsblad fra senter for plan og KU, nr. 1-2008. NIBR.

Aall, Carlo

Korleis få fart på klimapolitikken? Kronikk i *Nationen*, 30.10.08

BOKANMELDELSER

Gössling, Stefan

Gössling, S. 2008. Book Review: New Business for Old Europe. Product-Service Development, Competitiveness and Sustainability (Tukker, A. and Tischner, U. [eds] 2006). *International Journal of Sustainable Development* 3(3-4): 369-371.

KURS OG KONFERANSAR ARR. AV VESTLANDSFORSKING

Seminar "Statlige virkemidler for å stimulere det kommunale miljøvernarbeidet" arrangert av Miljøverndepartementet i samarbeid med Vestlandsforskning og Stiftelsen Idébanken, Idebankens Lokaler i Oslo, 16. januar 2008

Fagseminaret "Bærekraftig forbruk og det økologiske fotavtrykket 1987-2007". Onsdag 26.mars 2008, Regjeringskvartalet, R5, Akersgt. 59, Oslo. Arrangert av Barne- og likestillingsdepartementet og Miljøverndepartementet i samarbeid med Vestlandsforskning

Seminar "Klimaendring og naturskade – kommunenes rolle" arrangert av Kommunenes Sentralforbund i samarbeid med Vestlandsforskning, Oslo 2. juni på Kommunenes Hus.

Nordisk forskersamlingen i prosjektet "Climate change, community response and multilevel governance (CIRCLE)", Fjærland 29.09 2008.

Sustainable destination. Balestrand, mai 2008

IT-forum, Hotel Alexandra, september 2008

ISO 15926 and Semantic Web technologies The creation of oil and gas ontologies for integration and reasoning. Vestlandsforskning Sogndal, 12. September, 2008 i samarbeid med Oljeindustriens Landsforening (OLF) og POSC Caesar Association (PCA)

Samling for IKT-ressursar i skulen (2 dagar), Øyvind Heimset Larsen

Regionalt e-helseseminar i Førde, Øyvind Heimset Larsen

VERV/SENSUR/RETTLEIING

Heiberg, Eli

Varamedlem til styret i Høgskulen i Sogn og Fjordane

Landstad, Agnes

Årsmelding 2008 - Vestlandsforskning

Programstyremedlem VRI
Styremedlem Vest-Norsk Brusselkontor, FoU-representant

ÅRSRAPPORT FOR MILJØ- OG REISELIVSGRUPPA

Fleire – og jamnare kjønnsbalanse

Vestlandsforskning tilsette historisk mange miljø- og reiselivsforskarar i 2008. Forskarstaben har auka med 50 prosent dei siste 3 åra, mykje av veksten har skjedd på miljø- og reiselivsfeltet. Talet på årsverk knytt til miljø- og reiselivsgruppa i 2008 var 25 prosent høgare enn snittet i åra 2001-2007. Fordi mange av dei nyttilsette var kvinner, har kvinneandelen ved miljø- og reiselivsgruppa auka frå litt over null prosent i snitt (i åra 2001-2005) til 42 prosent i 2008.

God prosjektingang

Prosjektingangen i 2008 var betre enn nokon gong i miljøgruppa si historie. Ved utgangen av året var tilslagsprosenten 71 prosent. Dette er litt høgare enn det førre toppåret, 2006. Heile 65 prosent av prosjektsøknadene fekk positivt svar i 2008. Prosentdelen søknader som fekk positivt svar blei dobla i åra 2006-2008 samanlikna med femårsperioden før. Mange av dei nye prosjekta er knytte til klimatilpassing, eit forskingsfelt som er blitt større dei siste åra. Ein annan grunn til auken i prosjektingang er truleg at forskarane sin kompetanse på akkvisisjon og søknadsskriving er heva gjennom erfaring.

Fornybar energi

I 2008 etablerte Vestlandsforskning og Høgskulen i Sogn og Fjordane eit forskingsprogram for fornybar energi. Det overordna målet med det nye programmet er å skape ein infrastruktur for forskning og undervisning knytt til fornybar energi. Programmet skal vidareutvikle felta der dei to institusjonane alt er sterke: kunnskap om samfunnsmessige rammevilkår og styringsmuligheiter for auka bruk av fornybar energi. Programmet er fagleg forankra i samfunnsvitskapane, men programmet er tett knytt opp til etablerte teknologiske fagmiljø. Tre personar var tilsette i 2008, og ein ved inngangen til 2009: Stipendiatane Ole Inge Gjerald og Geoffrey Gilpin har Vestlandsforskning som arbeidsgjevar, medan forskingsleiar Erling Holden og stipendiat Bente Rygg er tilsette ved Høgskulen i Sogn og Fjordane. Fornybar energi-programmet har søkt om midlar til å etablere eitt av Noregs Forskningsråd sine 5-7 planlagde *Forskingssentre for miljøvennlig energi* (FME). Endeleg avgjerd i ultimo januar 2009.

PERSONALE

Ved utgangen av 2008 var det til saman 19 forskarar på miljøgruppa, med 11 mannlege og 8 kvinnelege tilsette. Til samanlikning var det i perioden 2001-6 gjennomsnittleg 9,5 tilsette ved miljøgruppa. Det vart tilsett til saman 9 nye i 2008. To gjekk ut i fødselspermisjon hausten 2008 og ein var i permisjon heile året, medan to slutta i løpet av året. Miljøgruppa hadde tre forskarar i deltidsstilling. Ein av forskarane delte tida si mellom Lund universitet i Sverige og Vestlandsforskning, ein var tilsett som professor II i 20 prosent stilling, og ein var tilsett i 90 prosent stilling pga. undervisning ved Høgskulen i Sogn og Fjordane.

Nytilsette i 2008:

Eli Heiberg, forskar III (90%) frå 10.01. 2008
Marte Lange Vik, trainee frå 18.08. 2008
Ingrid Sælensminde, trainee frå 18.08. 2008
Ole Inge Gjerald, cand.polit, PhD-stipendiat frå 01.09. 2008
Morten Simonsen, forskar III frå 01.08. 2008
Geoffrey Gilpin, PhD-stipendiat frå 01.09. 2008
Hans Jakob Strand Walnum, forskar III frå 01.09. 2008
Frida Ekström, forskar III frå 01.11. 2008
Agnes Brudvik Engeset, forskar III frå 17.11. 2008

Andre tilsette:

Carlo Aall, PhD, forskar II, forskingsleiar
Idun A. Husabø, MSc, forskar III, gruppeleiar
Karl Georg Høyer, PhD, professor II (20%)
Erling Holden, Dr.ing., forskar II (permisjon)
Otto Andersen, PhD, forskar II
Kyrre Groven, cand.philol., forskar III
Eivind Brendehaug, cand.agric, PhD-stipendiat
Hogne Lerøy Sataøen, MSc, forskar III (til mars 2008)
Hege Høyer Leivestad, MA, forskar III (permisjon frå november 2008)
Hanna Nyborg Storm, MSc, forskar III (til november 2008)

Stefan Gössling, professor/forskningskoordinator (50%)
Eva Marie Tveit, PhD (permisjon frå november 2008)

ÅRSRAPPORT FRÅ IT-GRUPPA

Forskningsområdet

Vestlandsforskning arbeider med ei rekkje problemstillingar knytt til bruk av IT i ulike samanhengar, spesifikt arbeider me innanfor følgjande område

- Brukarvennlege IT-system
 - Brukargrensesnitt
 - Informasjonsstruktur- og arkitektur
 - Kravspesifikasjonar
 - Semantiske teknologiar
- Reiseliv
 - IT og reiseliv
- Endring og nyskaping
 - E-handel i små og mellomstore bedrifter
 - E-forvaltning og offentleg organisering
 - Infrastruktur og nettverksutvikling
 - Regional utvikling og næringsutvikling

Aktivitet

Nokre viktige prosjekt i 2008:

- Prosjektet SeSam4, delfinansiert av Forskningsrådet sitt Verdikt-program, starta opp i 2008. Prosjektet skal hjelpa små og mellomstore bedrifter å ta i bruk semantiske teknologiar. Vestlandsforskning har ansvaret for ein demonstrator innan reiseliv.
- I prosjektet MetaMoses er også semantiske teknologiar sentrale. Her blir dei brukte på musikk og nye forretningsmodellar for sal av musikk. Også dette prosjektet er delfinansiert av Verdikt-programmet.
- Saman med hotellgruppa i Sogn arbeider vi med å definera gode indikatorar for reiselivsområdet rundt Sognefjorden og utvikla kvalitetssystem for å halda posisjonen som eit av verdas fremste reisemål.
- Vestlandsforskning er deltakar i ressursnettverket for e-forvaltning (Verdikt-programme) og har eit spesielt ansvar for interoperabilitet i offentleg sektor.

Ved utgangen av året var det 10 personar knytt til it-forskinga.

Personale

Heather Broomfield, BA, permisjon
Robert Engels, Ph.D., bistilling
Guttorm Flatabø, BA, forskingsassistent
Ivar Petter Grøtte, cand.scient informatikk, forskingsleiar
Nils Arne Hove, IT-ingeniør, systemutviklar
Øyvind Heimset Larsen, siv.ing., forskar III,
Håvard Myrvang, adjunkt, IT-ansvarleg, (permisjon)
Ingjerd Skogseid, dr. scient informatikk, forskar II
Geir Strand, master i samf.planlegging, forskar III
Svein Ølnes, cand.agric., gruppeleiar, forskar II
Terje Aaberge, dr.és sc., forskar II